

מנהלת ניהול עצמי ותוכנית מרום

מנהלת הניהול העצמי פועלת משנת 2011 ליישום מעברם של בתי הספר היסודיים וחיטבות הביניים לניהול עצמי. בשנת 2015 הוחלט על הרחבת תחום אחריותה של המנהלת לניהול תוכנית מרום נוסף על יישום והטמעה של המעבר לניהול העצמי. כדי להוביל את התוכנית, הוקמה בתוך המנהלת מערכת ייעודית לתוכנית מרום. מהר מאוד התחדדה ההבנה שלמרות המשימות הנפרדות, נכון יהיה לבסס תפיסה חינוכית-ערכית וארגונית משותפת לשתי המערכות ואיחוד זה מאפשר את המעבר מפיצול לעבודה מערכתית.

מטרת האיחוד הייתה להעמיק את האפקטיביות הניהולית של בתי הספר על בסיס ההטמעה של עקרונות הניהול העצמי לצד יצירת תנאים פדגוגיים, ארגוניים וניהוליים ומבניים להצלחתם.

הרציונל לאיחוד: ראשית, קיים דמיון בתפיסות המובילות את שתי התוכניות. לדוגמה, מיקוד שליטה פנימי, אחריותיות, העצמה וניהול מושכל של משאבים. שנית, הניהול העצמי דוגל בראייה מערכתית שלמה על פני ראייה מפוצלת, כדי להוביל אפקטיביות ארגונית.

אך עדיין יש הבדלים:

- שונות בקהלי היעד:** הניהול העצמי מכוון לכלל בתי הספר ואילו מרום מתמקדת במוסדות חינוך במיקוד ובמיקוד מיוחד - בעלי הישגים לימודיים ואקלימיים נמוכים - בקרב מוסדות חינוך במדדי טיפוח גבוהים 5-10.
- מערך הפעלה:** תהליך הכניסה לניהול העצמי הוא דרך הרשות המקומית ואינו מתייחס למוסד ספציפי, ובתוכנית מרום תהליך הכניסה הוא בית ספרי באמצעות הפיקוח המחוזי. בניהול העצמי, הליווי האינטנסיבי של יועץ כלכלי ויועץ ארגוני הוא לשנת הכניסה, אך בתוכנית מרום הליווי הוא בהיקף גדול יותר, 3-5 שנים.
- בעלי התפקידים:** במסגרת הניהול העצמי יש ליווי של יועץ ארגוני ויועץ כלכלי ואילו במרום נכנסים לבית הספר יועץ ארגוני, מנכ"ל פדגוגי ומומחה תוכן לעבודת עומק על תשתיות בית הספר.
- שלב ההטמעה:** כ-98% מבתי הספר היסודיים נמצאים בניהול עצמי. בשנה הבאה יצטרפו חיטבות הביניים העצמאיות לניהול העצמי. בשלב זה יש צורך בהעמקה של תרבות הניהול העצמי, ובהבניה של מנגנוני סיוע ובקרה לשם מניעה של "שחיקה" בתהליכים ובעקרונות של הניהול העצמי. תוכנית מרום, לעומת זאת, נמצאת בעיצומה ובתהליכי התפתחות והעמקה מואצים.

תפקיד היועץ הארגוני בתהליכי ההטמעה והליווי של תוכנית מרום והניהול העצמי הוא מרכזי ומשמעותי. אוגדן זה נבנה מתוך הניסיון הרב שנצבר בשטח מטרה ובא לשמש כלי שרת ליועצים הארגוניים העובדים במסגרת מנהלת ניהול עצמי ומרום.

מטרות האוגדן

- ☒ להתוות את עבודת היועץ הארגוני הבית ספרי בתוכנית מרום.
- ☒ להתוות את עבודת היועץ הארגוני הבית ספרי בניהול עצמי.
- ☒ לכוון לעבודה יעילה ואפקטיבית מבוססת תפוקות תוך שימוש בכלים מקצועיים.
- ☒ ליצור שפה ומערכת מושגים משותפת בקרב השותפים בתוכנית מרום ובניהול העצמי.

מבנה האוגדן

בפתח האוגדן בחרנו להציג את תפקידה וייעודה של מנהלת ניהול עצמי ומרום בליווי הסבר על החיבור המתבקש בין שתי התוכניות במסגרת המנהלת - מרום וניהול עצמי.

החלק הראשון של האוגדן עוסק בתוכנית מרום והוא נפתח בהקדמה הכוללת מידע מפורט על בתי ספר במיקוד ועל תוכנית מרום. בהמשך מתואר תפקיד יועץ מרום בבית הספר, לרבות העבודה המשותפת עם המנכ"ל הבית ספרי, הממשקים עם שותפי העבודה למיניהם, התפוקות המצופות, לוח המשימות המפרט את המצופה מהיועץ לאורך השנה ועוד. אלה יסייעו לכם להבין ולכוון טוב יותר את עבודתכם בבית הספר.

